

Obiceiuri de Crăciun. Colinde din manuscrisele Segarcea

Maria Lobonț Pușcaș

Cultura tradițională are la bază un sistem complex de obiceiuri și tradiții, format din toate obiceiurile sărbătorilor religioase de peste an și ale celor mai mari sărbători creștine Paștile și Crăciunul. Acest sistem este corelat la norme și reguli de conviețuire socială. Crăciunul, mai mult decât oricare dintre sărbătorile de peste an, implică întreaga comunitate, obiceiul colindatului fiind liantul dintre biserică, individ și comunitate. Din păcate, marea majoritate a acestor obiceiuri s-a pierdut, iar cele care s-au mai păstrat și-au pierdut adevărata semnificație.

Pregătirile pentru Crăciun începeau odată cu intrarea în postul Crăciunului, din 15 noiembrie, când se terminau și toate muncile agricole. Această lungă perioadă de pregătire demonstrează importanța sărbătorii. Bărbații casei aveau obligația să asigure lemnele pentru întreaga iarnă, cerealele pentru hrana animalelor, materia primă necesară preparării mâncărilor pentru sărbătoare. Tot ei se ocupau de tăierea porcului, femeile se ocupau cu pregătirea mâncărilor, a casei și a hainelor de sărbătoare "bărbații mereu la pădure să facă lemnele de foc, tăt ii mereu și la moră, apoi cu o săptămână înainte de Crăciun să tăie porcu. O fost o vreme când nu tătă familia ave porc, o fo când s-o tăiet porci de câte 50-60 de kile, trebuie tare bine să-l împarți să ai de sărbători și să rămâie ceva și pentru vară"¹. Acum erau scoase din lăzile de zestre ștergurile, cergile, rudarele și toate cele necesare decorării casei, gătatul casei era preocuparea de bază a familiilor ce aveau fete de măritat. Cu ocazia colindatului, feciorii din sat aveau ocazia de-a vedea zestrea fetelor. În toată perioada postului nimeni nu mânca produse de origine animală, nici măcar copiii. Tot în această perioadă, copiii și tinerii, alături de adulți, își pregăteau suita de colinde cu care vor umbla la colindat.

Ultimele zile dinaintea Crăciunului erau dedicate pregării de către femei a mâncărilor de sărbătoare: coptături-colaci, pâine, cocuți, cozonaci și preparate din carne specifice Crăciunului-sarmale, cârnați și costițe fripte etc.

Obiceiul colindatului avea și el regulile precise după care se desfășura, grupurile de colindători fiind organizate pe categorii de vârstă. Colindatul în satul tradițional începea în ziua de ajun cam de la prânz. Copiii erau cei care începeau a colinda. Ei erau răsplătiți cu fructe, colaci ori nuci, iar din anii 70 ai secolului trecut ei primeau și bani. Aceștia erau urmași de adolescenți care umblau în grupuri mai mari, ei primeau drept plată pentru colindat mâncare și băutură. Adulții umblau la colindat seara și întreaga noapte de Ajun. În general, copiii colindau tot satul, adolescenții preferau casele cu fete de măritat, iar cei adulți colindau la casele vecinilor și ale rudeniilor. O altă categorie de colindători era reprezentată de familiile foarte sărace, ori cele de țigani care colindau prin tot satul pentru a aduna alimente.

Colindele, după tematică, "pot fi clasificate în două mari categorii: profane și religioase. Colindele profane sunt cele mai vechi (tematica multora dintre ele fiind întâlnită și în colindele înregistrate în anii 1884 și 1895) și au la bază obiceiul precreștin de a se face urări de sănătate, fericire, prosperitate la început de an"².

Crăciunul în satul tradițional însemna perioada dintre 24 decembrie și 6 ianuarie. În această perioadă se putea colinda, iar desfășurarea altor activități casnice precum spălatul hainelor, frământarea și coacerea pâinii era interzisă. De asemenea, nu se făceau nunți, iar botezuri doar în cazuri excepționale.

Intenția noastră, acum, este de a evidenția cele spuse cu ajutorul valoroaselor culegeri de folclor din regiunea Maramureș (Sătmarul, Sălajul, Maramureșul de azi), realizate de Stelian Segarcea la mijlocul secolului al XX-lea. Colindele laice, profane pe care domnul S. Segarcea a reușit să le teaurizeze în manuscrisele sale vin în sprijinul cercetătorilor, a specialiștilor și al tuturor celor interesați, ele aducând în atenție bogăția culturii tradiționale din zona studiată. Publicarea integrală a manuscriselor este o dorință mai veche a Muzeului Județean. Acest lucru ar da un plus de valoare întregii colecții.

¹ Inf. Maxim Maria, 73 ani, Soconzel, județul Satu Mare, 2010.

² Ioan Toșa, *Crăciunul în lumea satului românesc de la sfârșitul secolului al XIX-lea*, Editura Mediamira, Cluj Napoca 2000, p. 45.

Stelian Segarcea face în manuscrisele sale o categorisire a colindelor după cum urmează: *Colinde pentru copiii și Colinde pentru adolescenți, feciori și maturi*, care la rândul lor, conțin multiplele variante ale colindelor cunoscute, spre exemplu *Ferice de omul bun*. La această categorie avem 12 colinde. O altă categorie este cea a *Colindelor și legendelor despre zidirea lumii*, iar cea de a patra categorie stă sub semnul laitmotivului *Mâine anul se înnoiește*. Acest ultim capitol cuprinde două categorii de orații: orații la finalul cântatului sau uratului și strofe de încheiere a colindelor. În categoria colindelor pentru copii avem variante ale aceleiași colinde din patru raioane ale Transilvaniei care circulau în aproximativ aceeași perioadă. Toate colindele pe care le aducem în discuție au fost culese de către Stelian Segarcea, notele sunt cele indicate pe manuscrise de către culegător .

I. Colinde pentru copiii

Corindiță cu codiță

Corindiță

Cu codiță,

Hoalbă ochii la poliță,

Văd un cârnaț și-un colac

Ai de mine, bine-mi plac!

Zică gazda, câte-a zice,

Fără cârnaț nu ne-om duce,

Făr-un șold, făr-o spinare,

Supere-se cât de tare!

1947, inf. Ionaș Maria, 20 ani, 7 clase primare, comuna Mădăras, raion Satu Mare

Corindiță cu codiță

Corindiță

Cu codiță,

Dă-mi cârnați de pe poliță,

Puică neagră bagă-n sac,

Scoală, gazdă, dă-mi colac!

De mi-i da,

De nu mi-i da,

Altul nu te-om colinda,

Că mi-i scurtă gubița¹,

Și mă tem c-oi îngheta!

1946, inf. Dăncuș Anuța, 64 ani, analfabetă, com Ieud, raionul Vișeu

Corindiță cu codiță

Corindiță

Cu codiță,

Hoalbă ochii la poliță,

Văd un colac și-un cârnaț,

Sculați, gazde și ni-i dați.

Și cârnațul,

Și colacul,

Cât rotița plugului,

Țop, în straița pruncului,

Că de-aseară

Stăm pe-afară

Și ne-o nins, ne-o poleit,

Și pe cap ne-o brâzgăit².

Ne-o picurat picurele

După tăte streșinile,

Și ne-o nverzit hainele!

Dacă, gazdă, nu te-ncrezi,

Ieși afară și ne vezi,

Și fii, gazdă, sănătos

Să plătești colindul nost!

1947, inf. Topran Eva, 65 ani, analfabetă, com. Ulciug, raionul Cehul Silvaniei

Corindiță cu codiță

Corindiță

Cu codiță,

Hoalbă ochii la poliță!

Văd un colbas³

Și-un cârnaț,

Scoală, gazdă, și mi-l dați.

Cât rotița plugului,

Umple straița pruncului,

Să se ducă-n drumul lui.

Cât rotița

C-a umplea

Straița mea

Cea mititică,

Și-oi pleca

În calea mea.

1957, inf. Borza Mihai, 55 ani, 4 clase primare, satul Blaja, com. Tășnad, raionul Carei

Colinde pentru copii care erau colindate în zona Sătmarului.

Slobozi-mă, gazdă-n casă

Ciucuri⁴ roșii de mătăsa

Slobozi-mă, gazdă-n casă!

Dă-mi colacul, de mi-i da,

Că mi-i spartă opinca.

Puică neagră bagă-n sac,

Scoală, gazdă, dă-mi colac!

¹ Gubiță, diminutiv pentru gubă = îmbrăcămintă lungă din dimie sau țesătură de lână bătută la piuă, care se poartă în timpul iernii, zilelor friguroase sau chiar pe ninsoare sau ploaie

² ne-o brâzgăit= ne-a burnițat

³ colbas=caltaboș

⁴ ciucuri= pantaloni

Dă-mi colacul,
De mi-i da,
Altul nu te-oi corinda
Că mi-i spartă opinca.

C-am venit și noi o dată
La un an cu sănătate,
La tăți să ne fie
Mare bucurie.

Ieși afară,
Găzdioară,
Dă-ne un covrig,
Că murim de frig!
1956, inf. Hodas Ion, 42 ani, 4 clase primare,
agricultor, sat Cig, com Tășnad, raion Carei

Bună seara la Moș Ajun

Bună seara la Moș Ajun
Că mâine-i Crăciun.
Am venit să vă cântăm
Și să vă urăm:
S-aveți sănătate,
În casă de tăte,
La vară bucate!

Dacă v-am cântat,
Dacă v-am urat,
Dați-ne colacul,
Colbasul
Și cârnațul,
Că la altă casă,
Ne-o dat carne grasă
Bună pentru varză!
1950, inf. Bătărceanu Virgil, 29 ani, 4 clase
primare, agricultor, com. Vezendiu, raionul
Carei

Flori dalbe de măr

Ciucur verde de mătasă,
Slobozi-mă gazdă-n casă,
Flori dalbe de măr!

Că de-aseară
Stăm pe-afară,
Picioarele ne-nghețară,
Flori dalbe de măr!

Și suntem cam oboșiți,
Caii treabă potcoviți,
Flori dalbe de măr!

Cu potcoave de colac
Și cu cuie de cârnaț,
Flori dalbe de măr!
1950, inf. Șandor Ion, 75 ani, analfabet, com
Moftinu Mic, raion Carei

Scoală, gazdă, dă-mi colac

Puică neagră bagă-n sac,
Scoală, gazdă, dă-mi colac:
Cât rotița plugului,

Umple straița pruncului:
Cât rotița tileguții,
Umple straița fătuții.

Hâș, găină pestricioară,
Scoală-te, fată fecioară,
Ori cu mere, ori cu nuci,
Și colac să ne aduci
Ca să mulțumești pe prunci!
1947, inf. Silaghi Gheorghe, 70 ani,
analfabet, com. Mădăras, raion Satu Mare

II. Colinde pentru adolescenți. Feciori și maturi

Noi umblăm din casă-n casă

Noi umblăm din casă-n casă
La tăți care ne lasă,
Florile dalbe!
Noi n-alegem pe bogăți
Dintre oamenii săraci,
Florile dalbe!

Noi, la rând, la tăți umblăm,
Și pe tăți "îi colindăm"
Florile dalbe!

La ferestre le cântăm
Și de bine le urăm!
Florile dalbe!

Rămâi, creștin,
Cu bine!
Și să ne-ntâlnim cu bine,
Florile dalbe!

Și la anul care vine,
Tăt cu pace și cu bine!
Florile dalbe!

1947, inf. Spătaru Vasile, 58 ani, 6 clase
primare, com. Crucișor, raion Șomcuta

Noi umblăm să colindăm

Noi umblăm
Să colindăm,
Și de bine vă urăm!

Asta-i seara lui Crăciun,
Tăt omu-i vesel și bun:
Noi îi cântăm la fereastră,
El se veselește-n casă!

Rămâi, gazdă, sănătoasă,
C-ascuți colinda noastră:
La anul iar să zinim,
Frumos să te veselim!

1946, inf. Ștefan Petru a lui Pavel, 77 ani, 2
clase primare, com. Bârsana, raion Sighet

Ce sară-i și astă seară?

Ce sară-i și astă seară?

Asta-i sara lui Crăciun.
Când tăt omul trebe bun!
Numai regi și împărați,
La inimă-nveninați,
Pentru pradă îs cercetați!
Dumnezeu s-o răzbunat,
Cinci bătaï o ridicat
Dar îi bai că nu se batu,
Rejele cu împăratu,
Că se batu
Tăt săracu,
Când lasă casa și satu.
Ne-am ruga
La Precesta,
Să se-ncete bătaia!
Zie tata pruncilor,
Și siuțul maicilor
Că pe câți ni i-o dus neamțul,
Nu mai știu că îi Crăciunul,
Și câți îs în altă țară,
Nu mai știu ce-i astă seară!
În loc de colindători,
Șuieră plumbii prin nori,
În loc de coconi cântând, umblă plumbii
șuierând!

1946 , inf. Dunca Ioana, 20 ani, 4 clase
primare, com. Bârsana, raion Sighet

Sus în vârful munților

Sus, în vârful munților
La fântâna sfinților,
La doi brazi alăturați,
La vârfuri amestecați,
Este-un leagăn de mătase
Împletit cu vițe-n șase.
Dar în leagăn cine doarme?
Doarme,
Doarme un
Om bun.
Vine-un cârd de rândunele
Cu glasuri de păsărele,
Și-mi cântară,
Colindară,
Pe acest om bun sculară!
Vine-un cârd de porumbei
Cu glasuri de feciorei,
Și-mi cântară,
Colindară,
Pe acest om bun sculară!
Scoală, scoală, om bun,
Că îi sara lui Crăciun,
Ș-amu vin colindători,

Copii, fete și feciori,
Ca să cânte până-n zori,
Cântece de bucurie,
De pace și veselie!

1947, inf. Boroș Aurel, 23 ani, 4 clase
primare, com. Turți, raion Oaș

În râtuțul cel frumos

În râtuțul cel frumos,
Florile dalbe!
Este-un pat
Mândru de brad,
Dar în pat,
Cine-i culcat?
Moș Crăciun îi mort de bat!
Nu știu-i bat,
Ori îi bolnav,
Văd că moartea-i stă la cap,
Cucu-i cântă la picioare!...
Taci, tu, vidră, nu lătra,
Căci Crăciunul nu l-om da!
I-om cânta
Și s-a scula,
I-om hori și s-a trezi,
Și cu noi s-a veseli!...

1952, inf. Farcu Dumitru, 56 ani, 4 clase
primare, agricultor, sat Portița, com.
Vezendiu, raion Carei

Scris-o Domnul ce-o mai scris

Scris-o Domnul ce-o mai scris:
Scris-o masă
De mătasă,
Hoi, leroi, flori de măr!
Peste masă,
Grâu se varsă,
Între grâu,
Colaci de grâu,
Hoi, leroi, flori de măr!
Mâine-i mare
Sărbătoare
Și om face praznic mare,
Și-or veni din depărtări:
Luceferii grăitori,
Cu stele pețitor,
Ș-a veni și mândrul soare
Ca să fie nănaș mare,
Hoi, leroi, flori de măr!
Feciorii cu bicele
Amu slobod cășlegele,
Să se mărite fetele!

1957, inf. Bujor Gheorghe, 36 ani, 6 clase
primare, com. Săcășeni. Raion Carei

Trei cocoși negri cântau

Trei cocoși negri cântau
Florile dalbe!
Și pe garduri s-așezau,
Și către gazde grăiau:
Florile dalbe!
"Sculăți-vă, gazde, sculați,
Curtile vă măturați,
Și de prânz la boi le dați,
Apa-n vase vă băgați,
Că din seara de Ajun,
Până-n seara lui Crăciun,
Tăt vă vin colindători,
Și fiți bine primitori,
Că vin să vă vâsească,
Și belșug să vă dorească,
După obicei străbun,
O dată pe an la Crăciun!"

1950, inf. Pop Ion, 68 ani, analfabet, com.
Căuaș, raion Carei

Pe sub poala pomilor

Pe sub poala pomilor
Florile dalbe!
Pasc oile domnilor,
Florile dalbe!
Omăt mare ce-o picat,
Florile dalbe!
Oile tăte-or zgherat,
Florile dalbe!
Dumnezeu le-o auzit,
Florile dalbe!
Gios la ele-o coborât,
Florile dalbe!
Pe-o scară
Mândră de ceară,
Florile dalbe!
Și o cules flori de vară,
Florile dalbe!
De struțul feciorilor,
Florile dalbe!
De cununa fetelor,
Florile dalbe!

1947, inf. Ținerman Maria, 42 ani,
analfabetă, com. Șișești, raion Șomcuta

Ferice de omul bun!

Ferice de omul bun,
Cum așteaptă în ajun,
Praznicul lui Moș Crăciun,
Ca un obicei străbun!
Om bun,
Ce te-ai bucurat!

Mare masă-și încărcat
Așa plină de gustos,
Cât în sus, cât și în jos!
Cu abrosul⁵ de mătasă,
Și pe el mâncare-aleasă,
Sus pe masă,
Vas cu vin,
Lângă el, paharu-i plin!
Pe masă, colac de grâu,
Cât ajunge până-n brâu,
C-astă seară omul bun,
Așteaptă pe Moș Crăciun,
Cum-i obicei străbun!
Și așteaptă până-n zori,
Să-i vină colindători,
La ferești să-i ghersuiască,
Și el să se veselească!

1947, inf. Silaghi Gheorghe, 70 ani,
analfabet, com. Mădăras, raion Satu Mare

Aiest praznic luminat

Aiest praznic luminat
Noi cu drag l-am așteptat,
Că-i praznicul lui Crăciun,
Ca un obicei străbun!
Pe masă avem colaci,
Maios⁶, vireși⁷ și cârnați,
Și canceul⁸ ni-i tăt plin,
Nu cu apă, ci cu vin!

1947, inf. Corondan Iuliana, 45 ani, 4 clase
primare, com. Doba, raion Satu Mare

Se scoală găzdoia

Se scoală găzdoia
Cu un căpoi,
Cât un butoi,
Cu mâhuri înegrite,
Ca tînjeli pârлите!
Băgă mâna în lădoi,
Și ne scoase-un ban sau doi
Și vreo tri sau patru nuci,
De țurgălăi la opinci!
Zică gazda, ce ne-o zice,
Fără cârnați nu ne-om duce,

⁵abros= față de masă. Cuvânt împrumutat din limba maghiară și intrat în graiul ardelean.

⁶maioș, maioși = caltaboș, cuvânt împrumutat din limba maghiară.

⁷vireș = cârnați umpluți cu sângele porcului fiert și închegat. Cuvânt împrumutat din limba maghiară.

⁸canceu = vas de sticlă prevăzut cu toartă, pentru adus vin sau apă la masă. Cuvânt împrumutat din limba maghiară.

Făr-un șold, făr-o spinare,
Supere-se cât de tare!

1947, inf. Silaghi Gheorghe, 70 ani,
analfabet, com. Mădăras, raion Satu Mare

Feciorița gazdei

Feciorița gazdei
Dimineața s-o sculat,
Cizme roșii o-ncălțat,
Și pe cap s-o piptănat,
La fântână o-alergat,
Și pe ghizdele o aflat,
Un ciutaș⁹
De porumbaș
Fata iute-l prinse-n brață
Și-a fujit cu el spre casă,
Și pe masă
Mi-l așează.
Peste masă,
Grâu revarsă,
Să fii, gazdă, sănătoasă
Să plătești colinda noastră,
c-un colac frumos și bun
Ca în seara lui Crăciun!

1957, inf. Racolța Terezia, 61 ani, 4 clase
primare, com. Giungi, raion Satu Mare

Sara bună, lui Crăciun

- Veste bună, gazdă-n casă;
Sara bună, lui Crăciun!
- Treceți, tineri, după masă,
Sara bună, lui Crăciun!
- Dar n-am venit să trecem,
Sara bună, lui Crăciun!
C-am venit să vă-ntrebăm,
Sara bună, lui Crăciun!
- Aiesta-i colac de grâu,
Sara bună, lui Crăciun!
- Vouă, cine vi l-o dat?
Sara bună, lui Crăciun!
- Datu-ni-l-o Dumnezeu,
Sara bună, lui Crăciun!
- La cei mici nebotezați,
Sara bună, lui Crăciun!
La cei mari,
Că-s cărturari,
Sara bună, lui Crăciun!
La cei mici,
Că-s ucenici!
Sara bună, lui Crăciun!
La cei bătrâni, înmormântați,

Sara bună, lui Crăciun!
Să nu fie-n veci uitați!
Sara bună, lui Crăciun!

1957, inf. Borza Mihai, 53 ani, 4 clase
primare, agricultor, satul Blaja, com. Tășnad,
raion Carei

III. Legendele nașterii lui Hristos

Unde s-a născut Hristos?

Colindul nașterii

Născut-a, doamne, născut,
Dar nu știu unde-o născut
Maica sfântă, fiul Sfânt.
Mers-o-n grajdul cailor,
S-așează în iezla lor,
Caii- ncep a tropoti,
Mâncând fânul a-l trozni.
Și maica din grai grăia:
- Taceți, cai, nu tropotiți,
Mâncând fânul, nu-l trozniți,
Durerea nu mi-o sporiți!
Caii-n seamă n-o luau
Și ei tăt îmi tropoteau,
Când mâncau,
Fânul trozneau.
Sculară-se,
Dusăre-se,
Colo-n grajdul boilor,
Se urcă în iezlea lor,
Boii molcom rumegau,
Nici un zgomot nu făceau,
Și cu gura d-aborau.
Maica sfântă Fiu năștea
Și către Iosif grăia
- Hai, Iosif, să blestemăm
Grajdul cailor și caii
Că liniște nu-mi făceau,
Durerile când mă munceau,
Și porneau
De tropoteu,
Și fânul trozneau
Când mâncau.
- Fire-ți,
Voi, cai, blestemați
Și de mine și de fiu,
Voi, șahan să n-aveți sat
Numa-n ziua de Ispas,
Și atunci numai un ceas!
Maica apoi din grai grăia:
- Hai, Iosif, să d-alduim
Grajdul boilor și boii,
Pentru bunătatea lor.
- Fire-ți, voi, boi, d-alduiți

⁹ ciutaș = care-i lipsește ceva

Și de mine și de fiu,
Ca voi să aveți sațau,
Și când mereți după plug,
Că - ți mere tăt rumegând.
Maica sfântă jos îl puse
La o umbră de prun verde.
Prunul verde
Umbra-și pierde.
Măicuța din grai grăia
Și pe prun îl blestema:
- Fire-ai, prun, tu, blestemat
Și de mine și de fiu,
Să nu steie frunza-n tine
Nici vara,
Nici primăvara,
Și nici toamna,
Și nici iarna!
Maica sfântă-n poală-l puse,
Tăt îl duse
Cât îl duse,
Până maica d-obosise.
Maica sfântă jos îl puse
La umbra de păruț verde:
Păruț verde
Umbra-și pierde,
Și maica se mânia
Și-ncepea
De blestema:
- Fire-ai, păruț, blestemat
Și de mine și de fiu,
Să nu steie frunza-n tine
Nici vara,
Nici primăvara,
Și nici toamna,
Și nici iarna!
Maica sfântă-n poală-l puse,
Tăt îl duse,
Cât îl duse,
Până maica d-obosise.
Maica sfântă jos îl puse
La umbra de brăduț verde.
Bradul verde
Umbră-i dete
Că n-o pierde.
Maica atunci se bucura
Și-ncepea
De-l alduia:
Fire-ai, brăduț, alduit¹⁰
Și de mine și de fiu,
Să steie frunza pe tine
Și vara
Și primăvara,

¹⁰ să alduim, a aldui = a ura de bine, a binecuvânta.

Și toamna,
Și chiar iarna!

1957, inf. Racolța Terezia, 61 ani, 4 clase primare, com. Giungi, raion Satu Mare

IV. Măine anul se înnoiește Strofe de încheierea colindelor

I
Cheamă-ne, găzdoaie-n casă
Și așează-ne la masă,
Și pune pe masă rum¹¹
C-așa-i rândul¹² la Crăciun,
Și pune pe masă, mere,
La Crăciun așa se cere!

II
De ni-ți da,
De nu ni-ți da,
Altul nu vom corinda,
Știm că nu ni-i scris în frunte
Să vă corindăm mai multe!

III
Noi corinda o gățăm,
Sus, la cer o înălțăm,
Gios la gazdă o-nchinăm:
S-onchinăm
Tăți veseli, buni,
C-am agiuns sfântul Crăciun,
Cu pace, cu sănătate,
Și mare belșugătate!

IV
Corindița nu-i mai multă,
Să trăia cine-o ascultă!
Rămâi, gazdă, veselos
C-ai a giuns Crăciun frumos,
Și, găzdoaie, sănătoasă
C-ai agiuns zile frumoase!

V
Învârte-te, cruce, pe masă
Rămâi, gazdă,
Sănătoasă,
Să plătești corinda noastră!

1946, inf. Șofron Maria, 19 ani, 4 clase primare, com. Iapa, raion Sighet

¹¹ rum = rom, băutură alcolică

¹² c-așa-i rândul = rânduială, obicei.

Christmas tradition. Carols of Secarcea's manuscripts

Abstract

The traditional culture is based on a complex system composed of all religious traditions throughout the year and also of Christmas and Easter. This system is linked to the social rules. Christmas, more than any of these traditions, involves the entire community and the Christmas carols are the glue between church, man and community. Unfortunately parts of them were lost, and the few customs that were preserved have lost their true meaning.

Our intention is to highlight these ideas by using the valuable collections of folklore from Maramures region (Satu Mare, Salaj, and Maramures today) completed by Stelian Segarcea in the mid-twentieth century. Secular carols that Mr. S. collected in his writings are an important support for researchers, professionals and all those interested. This collection brings to our attention the richness of the traditional culture. Publishing the full manuscripts is an old wish of the County Museum and this would add value to the whole collection.